

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Datum 2025-03-18
SMHI Dnr 2025/368/5.4.1
Er referens KN2025/00104

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kopia: parasto.nosrati@regeringskansliet.se

Yttrande över Remiss av promemorian Förordning om stöd till åtgärder för att minska utsläpp av vissa kväveföreningar i jordbruket

SMHI har tagit del av rubricerad remiss och har följande synpunkter.

SMHI ser positivt på åtgärder som syftar till att minska de svenska ammoniakutsläppen samt åtgärder för mer effektivt utnyttjande av kväve, som samtidigt moderniserar gödselhanteringen i Sverige. SMHI har inga specifika synpunkter på administrationen av stödet, såsom utbetalningsrutiner eller kontroller, men betonar vikten av att åtgärder och stöd samverkar på ett effektivt sätt för att möta nationella och internationella krav.

Europeiska kommissionen har inlett ett överträdelseärende mot Sverige eftersom landet inte anses uppfylla sina åtaganden om minskning av ammoniakutsläpp till luft. Regeringen föreslår därför en ny förordning för att minska utsläppen av ammoniak och växthusgaser. Jordbruket står för cirka 90 procent av Sveriges ammoniakutsläpp och bidrar till förurning, övergödning och hälsoskadliga partiklar och utgör också den största källan till Sveriges utsläpp av metan och lustgas (ca 14 procent av totala territoriella utsläpp). Utsläppen kan minskas genom tekniska lösningar vid gödselhantering, förändringar av stallutformning och foder, samt ökad användning av sensorer. Förslaget omfattar ekonomiskt stöd till investeringar i sådan utrustning. Förslagen kan även minska diffusa utsläpp av kväveföreningar inklusive ammoniak till havet, vilket är positivt.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

SMHI saknar referenser och har inte kunnat ta del av Naturvårdsverkets prognos (sid. 9 i Promemorian), enligt vilken Sverige förväntas överskrida ammoniakmålet med 700 ton till år 2030, samt till Jordbruksverkets och Naturvårdsverkets gemensamma rapport (sid. 10 i Promemorian) med konkreta förslag på styrmedel och potentiell minskning av ammoniakutsläpp. Myndigheten noterar även att de beräknade utsläppsminskningarna för ammoniak på 250 ton (sid. 16 i Promemorian) är lägre än tidigare uppskattningar, (<https://www.naturvardsverket.se/4acde3/contentassets/7caf92437f0f4e828cd2ee35f91254b1/forslag-uppdatering-nationella-luftvardsprogrammet.pdf>) på 400 ton för samma åtgärder och undrar om den skillnaden är medräknad i prognosen.

Eftersom det saknas underlag som tydligt visar åtgärder som sammantaget kan säkerställa att Sverige når sina internationella åtaganden beträffande ammoniakutsläpp till atmosfären föreslår SMHI att den bakomliggande informationen skrivs om på ett tydligare och mer transparent sätt. Dessutom anser myndigheten att det vore värdefullt med en analys av orsakerna till varför reduktionen av ammoniakutsläpp mot internationella åtaganden tycks gå långsammare i Sverige jämfört med omkringliggande länder. En sådan analys kan ge lärdomar av andra länders erfarenheter kring ammoniakreducerande åtgärder; exempelvis vad gäller striktare reglering och krav på maskiner och teknisk utrustning för gödselhantering, m.m.

Generaldirektör Håkan Wirtén har beslutat i detta ärende efter föredragning av Jörgen Jones. I beredningen har även Maria Norman, Magnuz Engardt, Jörgen Öberg och Anna Åkesson deltagit. Avdelningschef Magnus Rödin har deltagit vid den slutliga handläggningen.

För SMHI

Håkan Wirtén
Generaldirektör

Jörgen Jones
Meteorolog

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda